

Sygn. akt III CZ 1/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa A. B.

przeciwko P. sp. z o.o. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 lutego 2016 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 10 listopada 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 10 listopada 2015 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powódki od wyroku tego Sądu z dnia 22 maja 2015 r. oraz odrzucił zażalenie powódki na postanowienie tego Sądu z dnia 1 października 2015 r. oddalające jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd Apelacyjny wskazał, że pełnomocnik powódki wniósł skargę kasacyjną wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, który został oddalony postanowieniem z dnia 1 października 2015 r., doręczonym pełnomocnikowi powódki w dniu 7 października 2015 r. Opłata od skargi kasacyjnej nie została uiszczona, natomiast pełnomocnik powódki wniósł zażalenie na postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów, chociaż jest ono niezaskarżalne. Wobec tego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 373 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. odrzucił to zażalenie, a na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. odrzucił skargę kasacyjną jako nieopłaconą w terminie, który upłynął w dniu 14 października 2015 r.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej pełnomocnik powódki wniósł na podstawie art. 380 k.p.c. o poddanie kontroli także niezaskarżalnego postanowienia z dnia 1 października 2015 r. oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, uznanie go za bezzasadne i w konsekwencji uchylenie zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uwagi na to, że przyczyną odrzucenia skargi kasacyjnej było jej nieopłacenie, mimo oddalenia wniosku powódki o zwolnienie od kosztów sądowych, a powódka w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wniosła o poddanie kontroli Sądu Najwyższego, na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., także postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych, konieczne jest w pierwszej kolejności odniesienie się do tego postanowienia.

Wydając w dniu 1 października 2015 r. postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie powódki od kosztów sądowych Sąd Apelacyjny wskazał, że

z oświadczenia powódki o jej stanie rodzinnym, majątkowym i dochodach oraz z załączonych do sprawy dokumentów wynika, iż powódka, pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym z synem, pracuje jako pielęgniarka i zarabia 2 382,77 zł miesięcznie, dodatkowo prowadzi też działalność gospodarczą, z której od stycznia do lipca 2015 r. uzyskała dochód w kwocie 2 773,07 zł. W 2014 r. osiągnęła przychód 82 587,65 zł i dochód 42 867,52 zł. Posiada udział $\frac{1}{2}$ we współwłasności mieszkania spółdzielczego wartości około 150 000 zł oraz jest właścicielką dwóch mieszkań, jednego obciążonego kredytem w wysokości 79 219,93 franków szwajcarskich, który spłaca. Ponosi koszty utrzymania mieszkań w wysokości około 1000 zł. miesięcznie. Powódka nabyła spadek po J. B., w skład którego wszedł między innymi udział w środkach pieniężnych. Z tego tytułu w dniu 10 sierpnia 2015 r. na jej konto bankowe wpłynęła kwota 187 598,86 zł, a w dniu 12 sierpnia 2015 r. kwota 4 547,44 zł od PKO z tytułu „odkupienia JU”.

Na podstawie tych ustaleń Sąd Apelacyjny uznał, że powódka była w stanie, bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i syna, uiścić opłatę od skargi kasacyjnej, która wynosi 5 463 zł. Posiadała bowiem na to środki pieniężne na koncie bankowym przekazane jej z tytułu udziału w spadku niecałe trzy tygodnie przed wniesieniem skargi kasacyjnej i pozostające do jej swobodnej dyspozycji.

Powyższe stanowisko Sądu Apelacyjnego, skutkujące oddaleniem wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, należy uznać za trafne. Zgodnie bowiem z art. 102 ust. 1 u.k.s.c. zwolnienie od kosztów sądowych osoby fizycznej jest uzasadnione tylko wtedy, gdy wykaże ona, w sposób prawem przewidziany, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Bez wątpienia powódka tego nie wykazała, a z dokumentów zgromadzonych w sprawie wynika jednoznacznie, że trzy tygodnie przed wniesieniem skargi kasacyjnej posiadała na koncie bankowym środki pozwalające na pokrycie opłaty od skargi, a zatem mogła- przewidując celowość wniesienie skargi kasacyjnej - zachować część tych środków na pokrycie należnej opłaty.

Ponieważ postanowienie Sądu Apelacyjnego oddalające wniosek powódki o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej było prawidłowe, powódka miała obowiązek uiszczenia opłaty zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. w terminie tygodniowym od dnia doręczenia jej pełnomocnikowi odpisu postanowienia

o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2014 r. V CZ 83/13 i z dnia 12 lutego 2014 r. IV CZ 113/13, nie publ.). Bezskuteczny upływ tego terminu nakładał na Sąd drugiej instancji obowiązek odrzucenia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Z tych przyczyn zaskarżone postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej należało uznać za uzasadnione, co prowadziło do oddalenia zażalenia na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc

db